

КРЕМЕНЧУЦЬКА ГІМНАЗІЯ № 1
КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

29.08.2023

м. Кременчук

№ 285-о /д

**Про затвердження заходів
щодо запобігання та протидії
насилства та булінгу
у 2023-2024**

Згідно Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», відповідно до Конвенції ООН про права дитини, наказу МОН від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів середньої освіти», Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу» від 18.02.2018 № 2657-VIII, Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229, листа МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480, методичним рекомендаціям щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами, Закону України «Протидію торгівлі людьми» від 20.09.2011 № 3799-I, листа МОН від 24.08.2023 № 1/12702-23 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році», розпорядження управління професійно-технічної, загальної, середньої та позашкільної освіти від 17.05.2023 № 57 о/д «Про виконання в закладах загальної середньої та позашкільної освіти плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу», статуту Кременчуцької гімназії №1, з метою організації роботи щодо профілактики правопорушень, запобігання злочинності, попередження насильства та булінгу, створення безпечного освітнього простору вільного від будь-яких форм насильства, попередження поширення негативних явищ в учнівському середовищі,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про запобігання та протидію насильства та булінгу (цькування) у Кременчуцькій гімназії №1 (додаток 1).
2. Затвердити План заходів щодо запобігання та протидії насильства та булінгу (цькування) у Кременчуцькій гімназії №1 (додаток 2).
3. Береговій Олені Олександрівні, заступнику директора з виховної роботи:
  - 1) Забезпечити дотримання Положення про запобігання та протидію

насильства та булінгу (цькування) учасниками навчально-виховного процесу та виконання плану заходів.

2) Розмістити положення в інформаційному куточку освітнього закладу та на сайті Кременчуцької гімназії №1.

3) Ознайомити голів класів з Положенням на засіданні учнівської Ради Кременчуцької гімназії № 1 «Сузір'я» у вересні 2023 року.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Олена БІЛОНОЖКО

Олена БЕРЕГОВА

Додаток 1
до наказу Кременчуцької гімназії №1
від 29.08.2023 № 285-о/д

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильства та булінгу
в освітньому середовищі
у Кременчуцькій гімназії №1
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району
Полтавської області

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та протидію насильства та булінгу (цькуванню) у Кременчуцькій гімназії №1 Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області (далі – гімназія №1) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (№2657-VIII), Статуту гімназії, Правил внутрішнього трудового розпорядку, інших нормативно-правових та інструктивних документів.

1.2. Положення розроблено з метою впровадження комплексного підходу у сфері запобігання та протидії проявам насильства та булінгу, створення безпечного освітнього середовища в освітньому закладі, визначення порядку розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу, формування негативного ставлення до насильства та булінгу, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя усіх учасників навчально-виховного процесу.

1.3. Головними завданнями є:

- ознайомлення учасників навчально-виховного процесу з поняттям булінгу, його видами та проявами;
- навчання конструктивним формам спілкування, поведінкових реакцій;
- зняття деструктивних елементів у поведінці; творче вирішення конфліктних ситуацій;
- усвідомлення і прийняття відмінностей;
- розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю;
- формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності у контактах учнів з навколишнім світом;
- підвищення рівня самосвідомості, встановлення зв'язку із власним внутрішнім «я» та один з одним;
- вміння вільно виражати почуття.

1.4. Положення про запобігання та протидію булінгу є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності освітнього закладу.

2. Терміни та визначення.

2.1. Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

2.2. Булер (кривдник) – агресивна сторона булінгу.

2.3. Потерпілий (жертва булінгу) – постраждала сторона булінгу.

2.4. Спостерігач – пасивна сторона булінгу.

2.5. Визначаються наступні форми булінгу:

- ✎ -фізичний (штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних пошкоджень);
- психологічний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж);
- економічний (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей);
- сексуальний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти);
- кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв).

2.6. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. Повноваження директора Кременчуцької гімназії №1 та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії насильства та булінгу (цькуванню).

3.1. Директор:

3.1.1. Здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькуванню) в закладі освіти; розглядає скарги та заяви здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;

3.1.2. Сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг

здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

3.1.3. З урахуванням пропозицій* територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

3.1.4. Розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;

3.1.5. Забезпечує виконання заходів з надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

3.1.6. Повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

3.2. Заступник директора з виховної роботи:

3.2.1. Забезпечує виконання заходів з надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;

3.2.2. Організовує реалізацію заходів просвітницького напрямку для всіх учасників освітнього процесу;

3.2.3. Веде інформаційно-просвітницьку діяльність про антибулінгову кампанію гімназії №1 та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу шляхом їх оприлюднення на веб-сайті гімназії №1 та розміщення в інформаційних куточках;

3.2.4. Складає план заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькуванню) в закладі освіти та забезпечує його виконання;

3.2.5. Забезпечує виконання порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

3.2.6. Забезпечує виконання порядку реагування на доведені випадки боулінгу (цькування) в закладі освіти та за персональну відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.3. Психологічна служба.

3.3.1. Забезпечує виконання заходів з надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;

3.3.2. Активно реалізує просвітницьку складову плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькуванню) в закладі освіти шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з

метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

3.4. Педагогічні працівники:

3.4.1. Забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

3.4.2. Повідомляють директора Кременчуцької гімназії №1 про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;

3.4.3. Сприяють директору у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

3.4.4. Виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) у Кременчуцькій гімназії №1.

4. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування):

4.1. Учасники освітнього процесу подають заяву директору гімназії №1 про випадок булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу:

4.2. Директор розглядає заяву, видає організаційний наказ про проведення розслідування та створення Комісії з розгляду та з'ясування обставин випадку булінгу;

4.3. Комісія протягом 10 днів проводить повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримано інформацію;

4.4. Для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування комісія проводить засідання;

4.5. Рішення Комісії оформлюється у вигляді протоколу, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;

4.6. Потерпілий чи його/її представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей;

4.7. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, директором повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування);

4.8. Директор надає відповідь заявнику;

4.9. Виконується рішення та рекомендації Комісії;

4.10. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;

4.11. Директор або уповноважені ним особи відповідно до чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

5. Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування):

5.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) Кременчуцької гімназії №1 (далі - Комісія) утворюється наказом директора та скликається для розслідування та прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

5.2. В своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про освіту», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

5.3. До складу Комісії входять: директор, заступники директора, психолого-соціальна служба школи, юрист(за згодою), педагогічні працівники, батьки постраждалого та булера та інші зацікавлені особи. Кременчуцька гімназія №1 має право залучати зовнішніх експертів та юристів до розгляду справи на умовах закону України «Про захист персональних даних».

5.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у Кременчуцькій гімназії №1.

5.5. Засідання Комісії скликається директором для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) відповідно до заяв, що надійшли з цього приводу.

5.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), через об'єктивні причини (діагноз здобувача освіти), зумовлені психологічним станом зокрема, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор має повідомити постраждалого.

5.7. Рішення Комісії оформлюються у вигляді протоколу, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення про запобігання та протидію насильства та булінгу (цькуванню) у Кременчуцькій гімназії №1 Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області схвалюється педагогічною радою навчального закладу, затверджується наказом директора і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Додаток 2
до наказу Кременчуцької гімназії №1
від 29.08.2023 № 285-о/д

ПЛАН ЗАХОДІВ
щодо запобігання та протидії насильства та булінгу
в освітньому середовищі
у Кременчуцькій гімназії № 1
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району
Полтавської області
на 2023-2024 н.р.

№ з/п	Заходи	Аудиторія	Термін виконання	Відповідальний
1.	Проведення годин спілкування, бесід, тренінгів на тему: «Безпечне освітнє середовище»	1-9 класи	Вересень 2023	Заступник директора з ВР Практичний психолог Класні керівники
2.	Розповсюдження інформації соціально-психологічної служби щодо запобігання булінгу та домашньому насильству у Вайбер групі Кременчуцької гімназії № 1	1-9 класи Батьківські групи	Вересень-жовтень 2023	Педагогічні працівники гімназії
3.	Розміщення інформаційних роликів, пам'яток, рекомендацій на сайті Кременчуцької гімназії № 1	Сайт гімназії	Вересень-жовтень 2023	Заступник директора з ВР Практичний психолог
4.	Лекції з представниками патрульної поліції в рамках міського проекту «Шкільний офіцер поліції» («Булінг у дитячому середовищі», «Відповідальність підлітків», «10 правил безпечного життя», «Безпека в дитячому середовищі»)	1-9 класи	Протягом року	Заступник директора з ВР Практичний психолог Класні керівники
5.	Проведення заходів в рамках Всеукраїнського тижня з протидії булінгу та домашньому насильству.	1-9 класи	Жовтень 2023	Практичний психолог Класні керівники
6.	Години спілкування в рамках «Тижня безпеки дітей в Інтернеті» (безпека дитини в мережі Інтернет, Stop_sexтинг, булінг, кібербулінг)	1-9 класи	Жовтень 2023	Практичний психолог Класні керівники

7.	Тренінгове заняття «Stop_сехтинг» (алгоритм дій, якщо ти або твій знайомий потрапив до такої ситуації ««Stop_сехтинг»)	7-9 класи	Жовтень 2023	Практичний психолог
8.	Онлайн-години спілкування до Всевітнього дня медіаграмотності.	8-9 класи	Жовтень 2023	Заступник директора з ВР Класні керівники
9.	Проведення заходів в рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства»	1-9 класи	Листопад 2023	Заступник директора з ВР Практичний психолог Класні керівники
10.	Розміщення інформаційних соціальних відеороликів для учнів та батьків (у вайбер групи) «Домашнє насилля» (пам'ятка для дітей) «Домашнє насилля» (пам'ятка для батьків)	Вайбер групи учнів та батьків	Листопад 2023	Практичний психолог Класні керівники
11.	До Міжнародного дня боротьби з корупцією проведення антикорупційного уроку для учнів старших класів «Доброчесність долає корупцію»	9 класи	Грудень 2023	Вчитель права Практичний психолог Класні керівники
12.	Інтерактивне заняття Запобігання насильству серед дітей. Правила безпечної поведінки»	2-4 класи	Січень-Лютий 2024	Класні керівники Практичний психолог
13.	Перегляд відеопрезентацій «Булінг в школі. Як його розпізнати», «Кібербулінг або агресія в інтернеті: Способи розпізнання і захист дитини».	5-9 класи	Листопад-Грудень 2023	Педагог-організатор Практичний психолог
14.	Поради батькам, щоби зменшити ризик булінгу та кібербулінгу для своєї дитини.	Батьки	Протягом року	Практичний психолог
15.	Виступ на засіданні ФПС класних керівників «Педагогічна взаємодія учителя та учня»	Педагогічні працівники	Січень 2024	Практичний психолог
16.	Міні-тренінг «Як навчити дітей безпечної поведінки в Інтернеті».	1-4 класи	Лютий 2024	Класні керівники Практичний психолог
17.	Інтерактивне заняття «Повага до себе та інших людей»	1-2 класи	Березень-Квітень 2024	Класні керівники Практичний психолог
18.	Проведення корекційно-розвивальних занять за програмами «Відверта розмова»; «Психолгія спілкування»	6-8 класи	Двічі на тиждень	Практичний психолог

19.	Проведення занять з психологічної підтримки Арт-техніки для самопомоги Повернення до ресурсного стану	1-4 класи батьки 5-9 класи батьки	Двічі на тиждень	Заступник директора з ВР Практичний психолог
20.	Консультативний пункт «Скринька довіри»	1-9 класи	Постійно	Практичний психолог